Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

De Vliegende Hollander 2024

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid | KiM

Toon Zijlstra en Olaf Jonkeren

Inhoud

Deze factsheet gaat over het vlieggedrag van inwoners van Nederland. Wie maken vliegreizen? Waar vliegen ze naar toe en met welk reismotief? En wie vliegen er eigenlijk niet en met welke reden? Deze en andere vragen beantwoordt het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) in deze factsheet. Hierbij maken we gebruik van de resultaten van een enquête uit 2024.

Alle inwoners

- → Vliegfrequentie
- → Veelvliegers
- → Vliegverwachting

Vliegreizen 2024

- → Reismotieven

Laatste vliegreis

- → Reismotieven
- → Bestemming
- → Reisafstand
- → Vertrekluchthaven
- → Reisgezelschap
- → Verblijfsduur
- → Gebondenheid aan de bestemming
- → Vervoer naar het vliegveld

Niet-vliegers

- → Motivatie om niet (meer) vliegen

→ Onderzoeksverantwoording

Alle inwoners

Vliegfrequentie

De helft (50%) van de inwoners van Nederland (18-80 jaar) maakt één of meer vliegreizen per jaar voor diverse reismotieven (vakantie, zakelijk, bezoek aan familie of vrienden). De andere helft (50%) maakt geen enkele vliegreis in diezelfde periode. De groep vliegers met meer dan 1 vliegreis neemt 75% van alle vliegreizen in 2024 voor haar rekening. Tegelijkertijd telt deze groep 25% van de inwoners. De helft van alle vliegreizen (50%) wordt gemaakt door 13% van de inwoners. Het totale aantal vliegreizen door de inwoners van Nederland komt uit rond de 15 miljoen. Het gemiddelde aantal vliegreizen ligt rond de 1,1 per persoon per jaar.

Een vliegreis bestaat uit een heen- en terugreis, inclusief overstap(pen). Een vliegreis kent gemiddeld 2,35 vluchten. Daaruit blijkt dat het overgrote deel van de vliegreizen direct is, zonder een overstap.

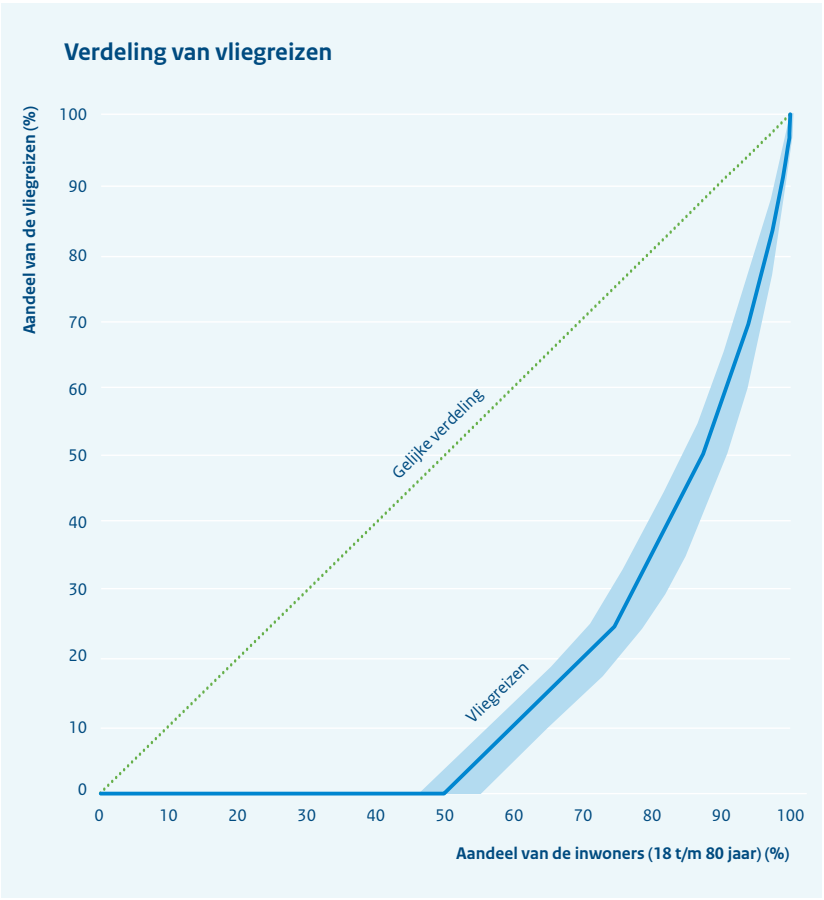

Verschillen qua vliegfrequentie komen tot uiting in de kaart van Nederland met per postcode-4 gebied een inschatting van het gemiddelde aantal gemaakte vliegreizen per inwoner per jaar. Mensen die woonachtig zijn in stedelijke gebieden vliegen meer dan mensen die in landelijk gebied wonen. Met name Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht, maar ook de steden in Noord-Brabant springen eruit. Het minste wordt gevlogen door inwoners van de provincies Friesland, Overijssel en Drenthe.

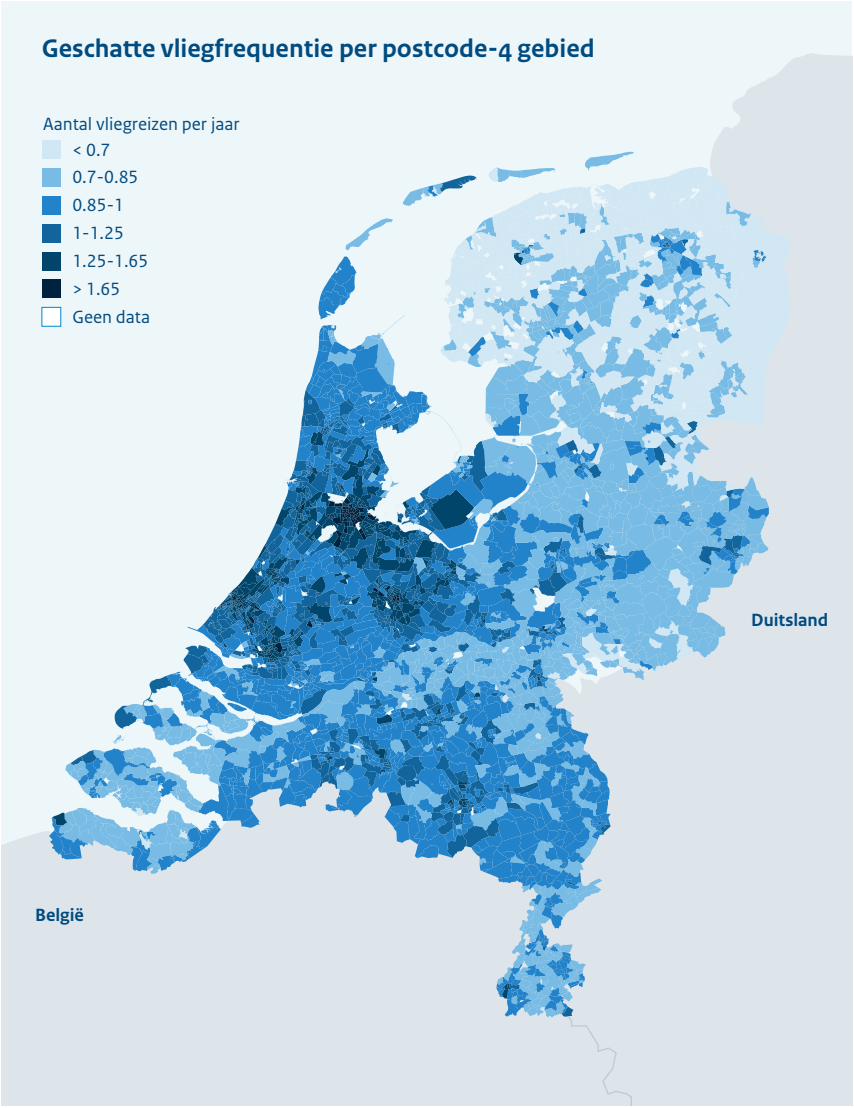

Alle inwoners

Veelvliegers

Circa 13% van de inwoners in Nederland kunnen we aanmerken als ‘veelvlieger’. Zij maken drie of meer vliegreizen per jaar. Veelvliegers vinden we met name in de hogere-inkomensgroepen. 26% van de mensen uit een huishouden met een bruto-inkomen van boven de €165.000 per jaar (15% van de inwoners) behoort tot de groep veelvliegers. Jongeren in de leeftijdsgroep 25-29 jaar zijn vaker een veelvlieger dan mensen uit een andere leeftijdscategorie. Mensen die veel onderwijs hebben genoten (master/doctoraal) behoren 3 keer zo vaak tot de groep veelvliegers als mensen die relatief weinig onderwijs hebben genoten (bv. MBO-1). Het verschil tussen mannen en vrouwen is nihil.

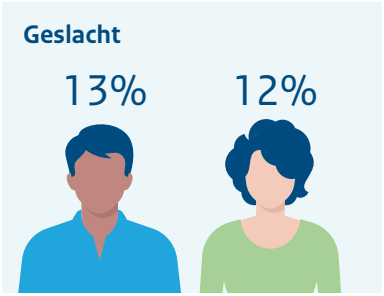

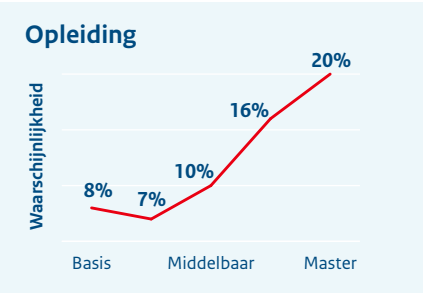

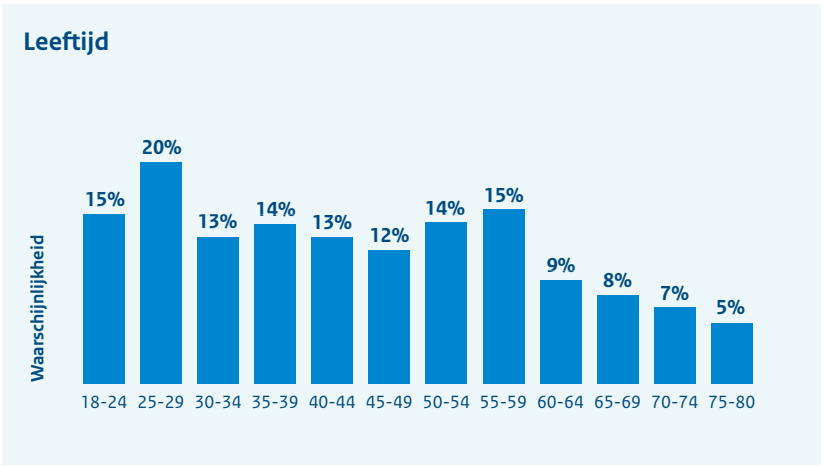

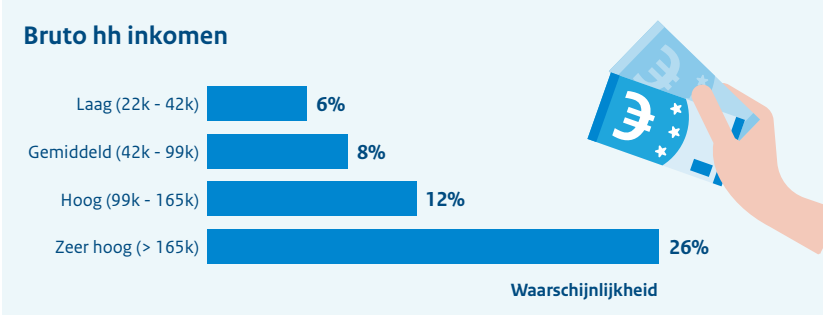

Vliegreizen 2024 en laatste vliegreis

Reismotieven

81% van alle gemaakte vliegreizen door inwoners van Nederland is primair voor privéredenen (vakantie, stedentrip, bezoek aan familie of vrienden). De overige 19% vliegreizen hebben primair een zakelijk reismotief (werk, opleiding, etc.). Dit terwijl slechts 7% van de inwoners van Nederland aangeeft zakelijke vliegreizen te hebben gemaakt. Het gemiddelde aantal zakelijke vliegreizen per zakenreiziger is 3 per jaar, maar ook bij zakenreizen zien we een scheve verdeling, want de meerderheid (55%-65%) gaat slechts 1 keer per jaar op zakelijke vliegreis.

Op basis van de laatst gemaakte vliegreis had 5% van de vliegreizen van inwoners van Nederland een zakelijk motief. Voor 77% van de laatst gemaakte reis is vakantie het primaire reismotief. 15% reisde voor een bezoek aan familie of vrienden.

Bij ongeveer 20% van de laatst gemaakte vliegreizen worden verschillende reismotieven met elkaar gecombineerd. Met name bij bezoek aan familie of vrienden gebeurt dat. Bij 57% van de vliegreizen met als primair motief 'bezoek aan familie en/of vrienden' wordt als secundair motief 'vakantie' opgegeven. Omgekeerd wordt bij 9% van de reizen die vakantie als primair reismotief hebben een bezoek gebracht aan familie of vrienden. In de figuur worden deze combinaties geduid door de overlap tussen de blauwe en de groene cirkel. Bij 18% van de zakelijke reizen spelen ook niet-zakelijke reismotieven mee: dit zijn de zogenoemde 'bleisure' reizen.

Reismotief

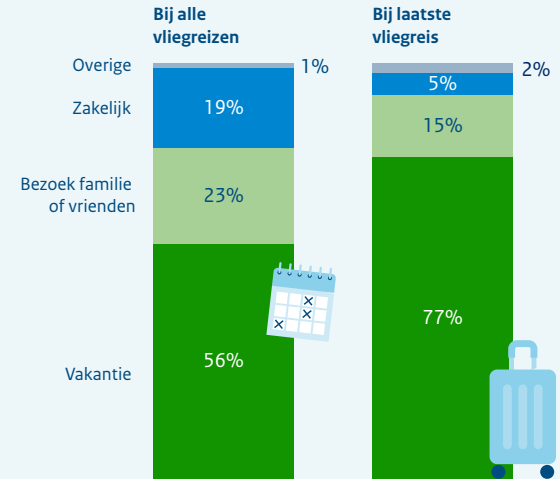

Overlappende reismotieven bij laatste vliegreis

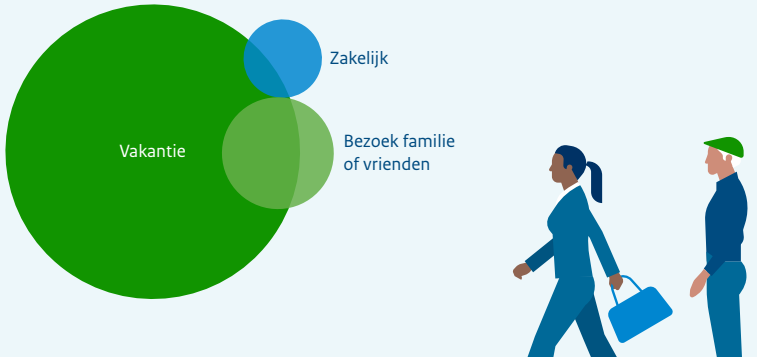

Laatste vliegreis

Bestemming

Spanje is de meest populaire bestemming bij de laatst gemaakte vliegreis (privé en zakelijk samen). In totaal gaat ruim 1 op de 5 vliegreizen door de inwoners van Nederland naar dit mediterrane land. Dat komt met name vanwege de vakantie-vluchten, waarbij Spanje met stip op 1 staat.

De top 5 van bestemmingen voor privédoeleinden op basis van de laatst gemaakte vliegreis:

Nr.	Land	Percentage
1	Spanje	22%
2	Griekenland	11%
3	Italië	7%
4	Turkije	6%
5	Portugal	6%

De top 5 van bestemmingen is samen goed voor iets meer dan de helft van de laatst gemaakte vliegreizen voor privédoeleinden. Net buiten de top 5 vallen bestemmingen als Kroatië, Egypte, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Voor zakelijke reizen vinden we het Verenigd Koninkrijk en Spanje in de top van meest populaire bestemmingen. De top 5 van bestemmingen is samen goed voor iets minder dan de helft van de laatst gemaakte zakelijke vliegreizen.

Top 5 van bestemmingen zakelijk op basis van de laatst gemaakte vliegreis:

Nr.	Land	Percentage
1	Verenigd Koninkrijk	13%
2	Spanje	12%
3	Duitsland	9%
4	Italië	7%
5	Verenigde Staten	6%

Laatste vliegreis

Reisafstand

De gemiddelde afstand naar de bestemming van de laatst gemaakte vliegreis komt uit op 3.300 km. Voor vliegreizen voor privédoeleinden is dat 3.500 km. Voor zakelijke vliegreizen is het gemiddeld 2.700 km. Hierbij trekken de uitschieters naar boven het gemiddelde fors omhoog. De helft van de vliegreizen voor privédoeleinden is 2.350 km of korter. Voor zakelijke vliegreizen geldt dat de helft korter is dan 1.250 km.

56% van de laatst gemaakte vliegreizen overbrugt afstanden tussen de 500 km en 2.500 km naar de bestemming. 18% van de vliegreizen was langer dan 7.500 km voor een enkele reis (oftewel langer dan 15.000 voor de volledige vliegreis (heen- en terug)). Verre vliegreizen kennen niet alleen een verre bestemming, maar hebben ook veel vaker een overstap gedurende de reis. Deze omweg vergroot de reisafstand.

Verdeling van vliegreizen naar reisafstand

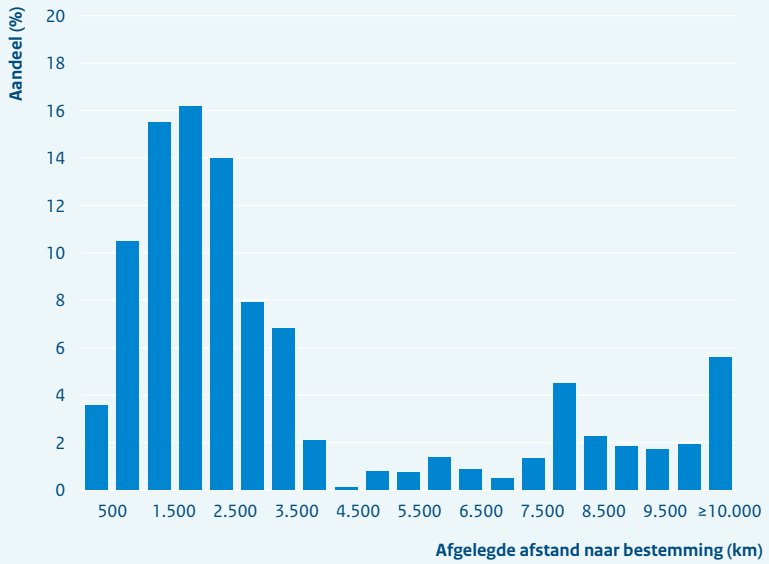

Cumulatieve verdeling van vliegreizen naar reisafstand per reismotief

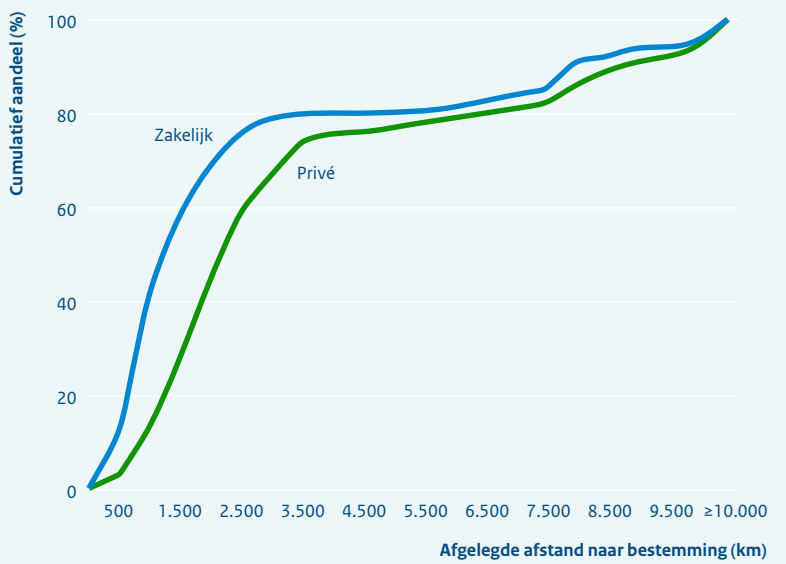

Laatste vliegreis

Vertrekluchthaven

Schiphol is veruit de belangrijkste vertrekluchthaven voor vliegreizen door de inwoners van Nederland. 67% van de laatst gemaakte vliegreizen begon bij deze grootste luchthaven van Nederland. Met name zakelijke reizigers gingen vaak via Schiphol (84%).

Bij circa 13% van de vliegreizen door de inwoners van Nederland ligt de vertrek-luchthaven niet in Nederland, maar net over de landsgrenzen. Het gaat dan bijvoorbeeld om luchthavens van Düsseldorf, Brussel of Weeze.

Ranking van de vertrekluchthavens bij de laatst gemaakte vliegreis door inwoners van Nederland:

Nr.	Luchthaven	Aandeel
1	Schiphol Airport (AMS)	67%
2	Eindhoven Airport (EIN)	11%
3	Rotterdam The Hague Airport (RTM)	7%
4	Düsseldorf Airport (DUS)	5%
5	Brussels Airport (BRU)	3%
6	Airport Weeze (NRN)	1%
	Overige in Nederland	2%
	Overige buiten Nederland	4%

De regionale luchthavens trekken met name mensen uit de regio zelf. Schiphol heeft een groter verzorgingsgebied.

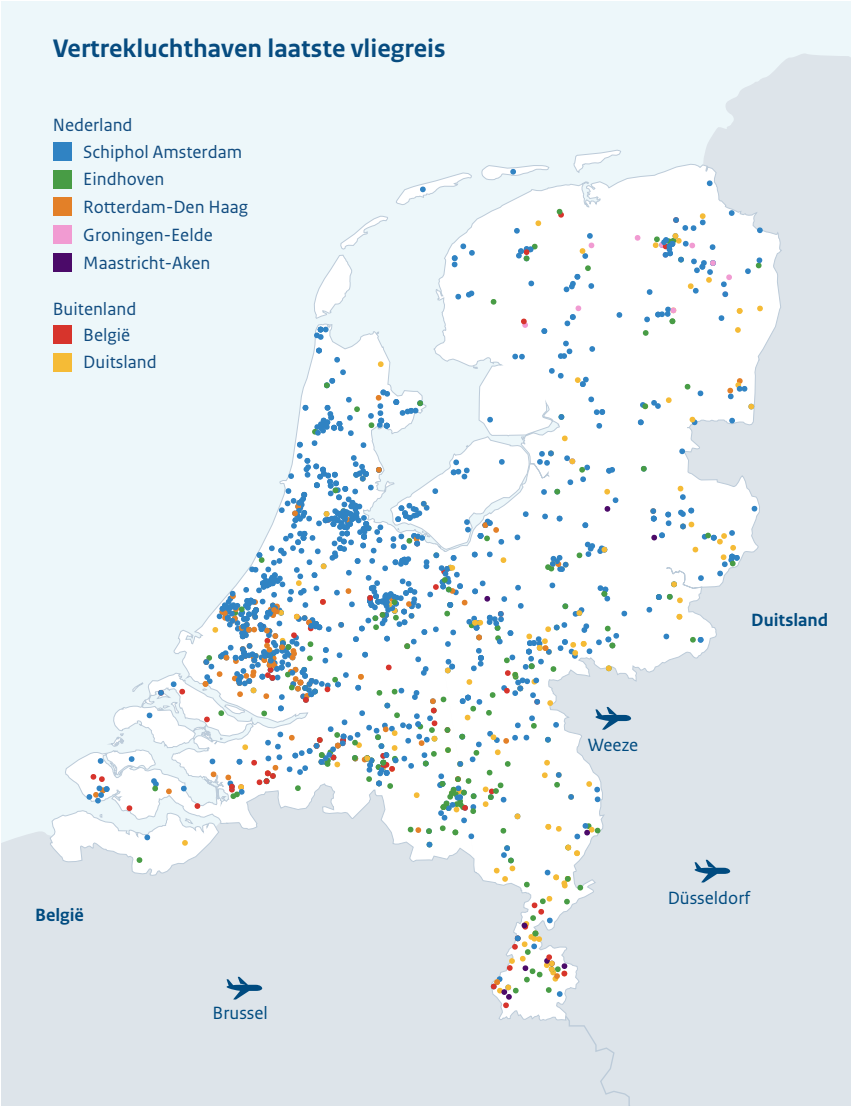

Laatste vliegreis

Reisgezelschap

De meeste vliegreizen – 51% van de laatst gemaakte reizen - worden gemaakt met z'n tweeën. Bij reizen in de privésfeer is dat 53%. Bij zakenreizen zien we in 40% van de gevallen dat de reiziger alleen op pad gaat.

Het gemiddelde reisgezelschap voor zakelijke vliegreizen komt uit rond de 5 personen. Het reisgezelschap voor vakanties, stedentrips en andere reizen in de privésfeer bestaat gemiddeld uit 3 personen.

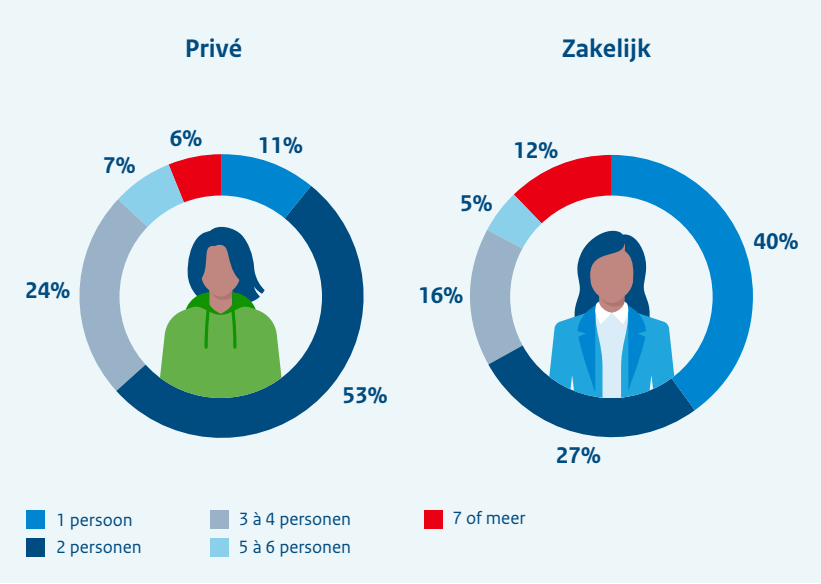

Laatste vliegreis

Verblijfsduur

Gemiddeld bleven reizigers 11 nachten van huis bij de laatst gemaakte vliegreis. De meeste reizen waren korter dan 9 nachten. De verblijfsduur neemt toe met de reisafstand tot de bestemming (eventueel via een overstapluchthaven). Bestemmingen op relatief grote reisafstand kennen een langere verblijfsduur. Een korte verblijfsduur zien we met name bij zakelijke reizen, waarbij de helft van de reizen 4 nachten of minder besloeg.

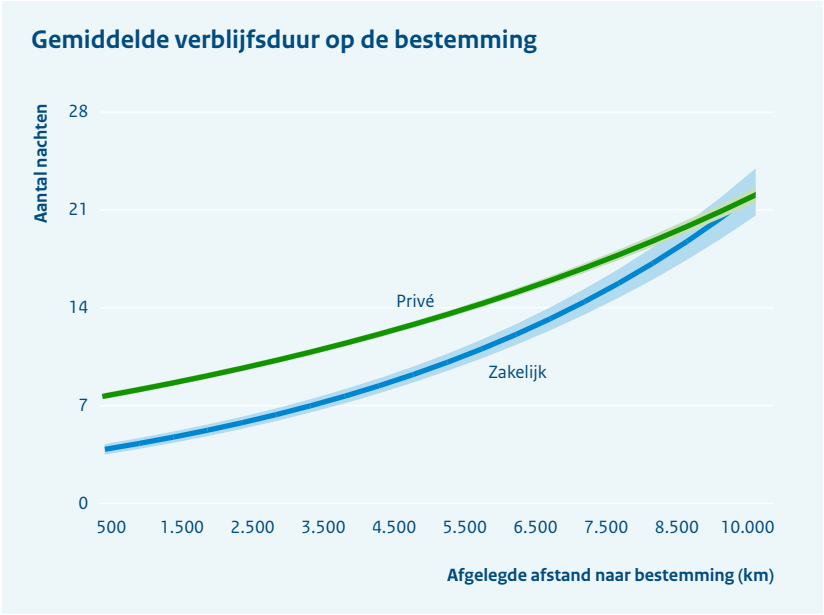

Laatste vliegreis

Gebondenheid aan de bestemming

Bij de laatst gemaakte vliegreis gaf een meerderheid (55%) van de reizigers aan dat hij of zij ook naar een andere bestemming had kunnen reizen. Met andere woorden, zij waren niet gebonden aan de bezochte bestemming. Dit is vooral het geval bij vliegreizen met als primair motief 'vakantie'. Opvallend genoeg waren zakelijke reizigers in 1 op de 6 gevallen (17%) ook niet gebonden aan de bestemming.

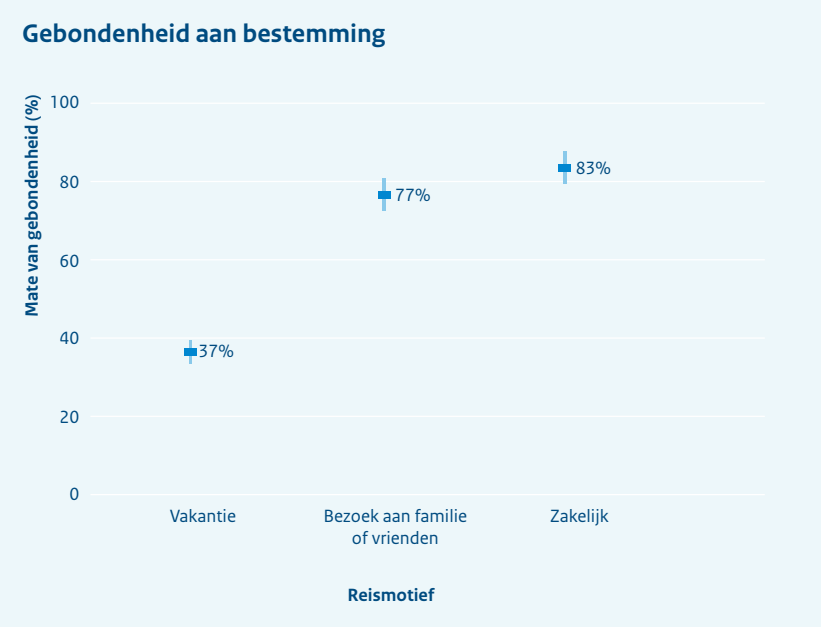

Laatste vliegreis

Vervoer naar het vliegveld

Veel luchtvaartpassagiers gebruikten de auto als (voornaamste) vervoermiddel voor de reis naar de vertrekluchthaven bij de laatst gemaakte vliegreis. 34% van alle reizigers parkeerde de auto op of nabij de luchthaven. Nog eens 30% werd weggebracht bij de laatst gemaakte vliegreis. Ruim 1 op de 4 (27%) uitgaande reizigers nam het openbaar vervoer om op de luchthaven te komen.

Daarbij zijn ook duidelijke verschillen te zien tussen de luchthavens. Naar Schiphol Amsterdam nemen veel meer mensen het openbaar vervoer, dan bij de overige luchthavens (regionaal of over de grens). Bij die luchthavens komen juist veel meer mensen met de auto, die ze vervolgens parkeren op of nabij de luchthaven.

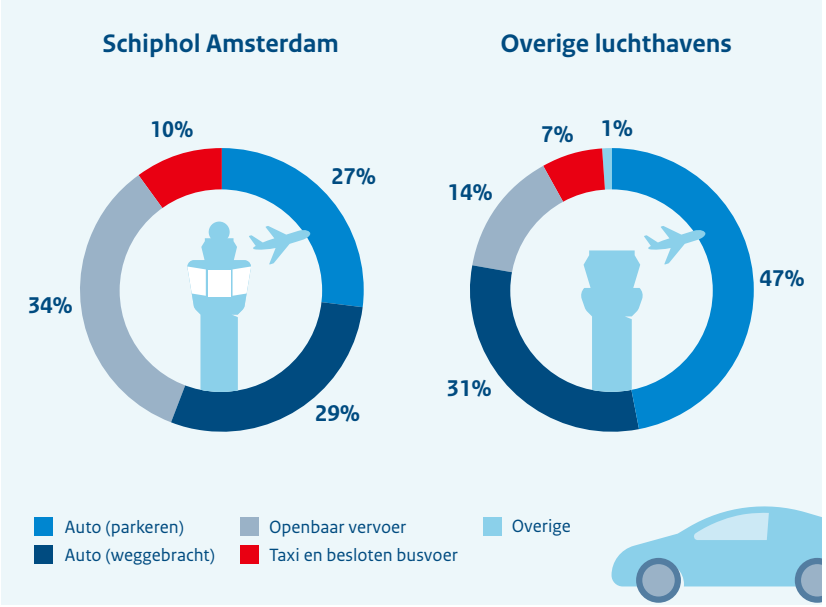

Alle inwoners

Vliegverwachting

Een groot deel (77%) van de inwoners van Nederland verwacht ook in de toekomst vliegreizen te (blijven) maken. Daarbij zijn wel duidelijke verschillen te zien tussen de mensen die in de afgelopen 12 maanden een vliegreis maakten en de mensen die dit niet deden. De mensen met vliegreizen zeggen massaal (waarschijnlijk) te blijven vliegen (97%). Dat tegenover 57% van de mensen zonder vliegreizen in die periode.

Vliegverwachting

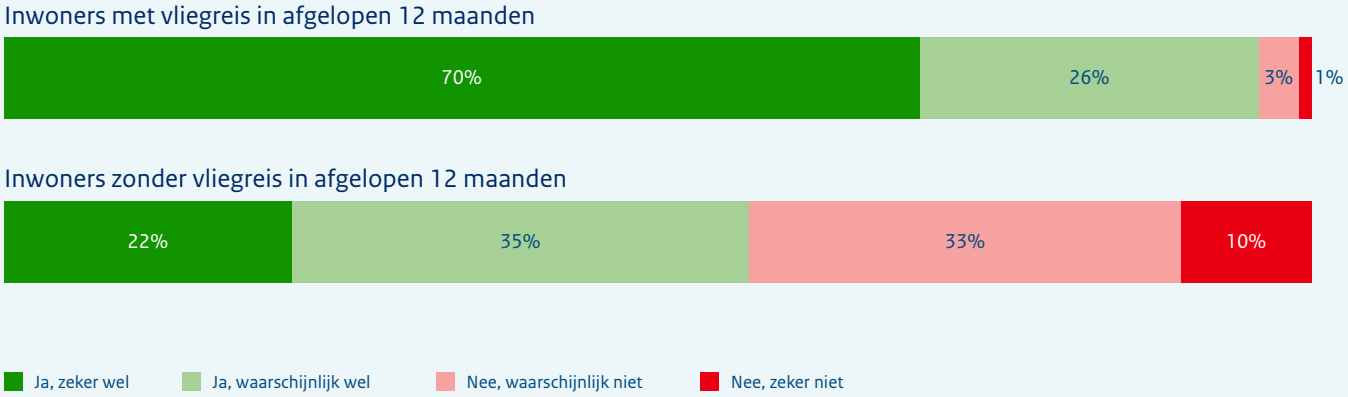

Niet-vliegers

Motivatie om niet (meer) te vliegen

De voornaamste reden die mensen opgeven om in de toekomst niet (meer) te vliegen is de belasting op het milieu of het klimaat. Een tweede reden, gemeten naar de frequentie waarin het genoemd wordt, zijn de kosten voor het reizen.

Voornaamste redenen om niet (meer) te vliegen

Milieu of klimaat
26%

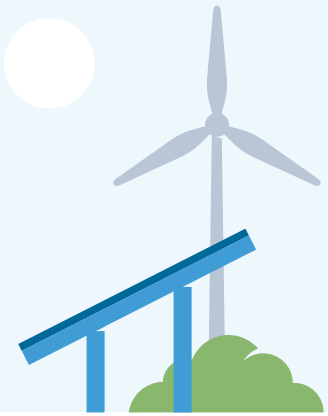

Kosten
19%

Vliegangst
11%

Geen behoefte
11%

Gezondheid
10%

Over het onderzoek

Deze factsheet gaat over het vlieggedrag van inwoners van Nederland in de periode september 2023 – augustus 2024. De onderzoekspopulatie wordt gevormd door inwoners van Nederland van 18 tot en met 80 jaar oud. Deze onderzoekspopulatie telde circa 14 miljoen inwoners (77%) uit het totaal van 18 miljoen inwoners.
We noemen deze populatie voor het gemak “de inwoners van Nederland”. Uit ander onderzoek weten we dat kinderen en 80-plussers veel minder frequent vliegen.
De resultaten hebben betrekking op alle vliegreizen in een jaar, dan wel de laatst gemaakte vliegreis. Dit staat steeds aangegeven bij ieder onderwerp. Voor 50% van de inwoners die hebben gevlogen staat de laatste vliegreis gelijk aan alle gemaakte vliegreizen.

De resultaten zijn gebaseerd op een online vragenlijst onder 4.000 respondenten van een internetpanel. De representativiteit en betrouwbaarheid zijn langs drie paden geoptimaliseerd. [1] Bij het trekken van de bruto steekproef is rekening gehouden met de verdeling van geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, provincie en de stedelijkheid van het postcode-4 gebied waarin men woonachtig is. Jong volwassenen (< 30 jaar) zijn daarbij oversampled, gelet op de grotere kans op non-respons. [2] Voor het verkrijgen van de resultaten is gewerkt met informatieve priors. De verwachtingen zijn gebaseerd op statistieken van CBS, Schiphol, eerdere studies van het KiM en andere bronnen. [3] De resultaten zijn – waar mogelijk – onderworpen aan post-stratificatie aan de hand van de Gouden Standaard 2024. Op deze manieren is geborgd dat de resultaten een goede weerspiegeling zijn van de onderzoekspopulatie.

In 2018 verscheen een eerdere editie van deze factsheet (“De Vliegende Hollander”). Bij het vergelijken van resultaten tussen deze factsheet en de vorige is voorzichtigheid geboden vanwege verschillen in de vraagstelling en in de geboden antwoordopties.

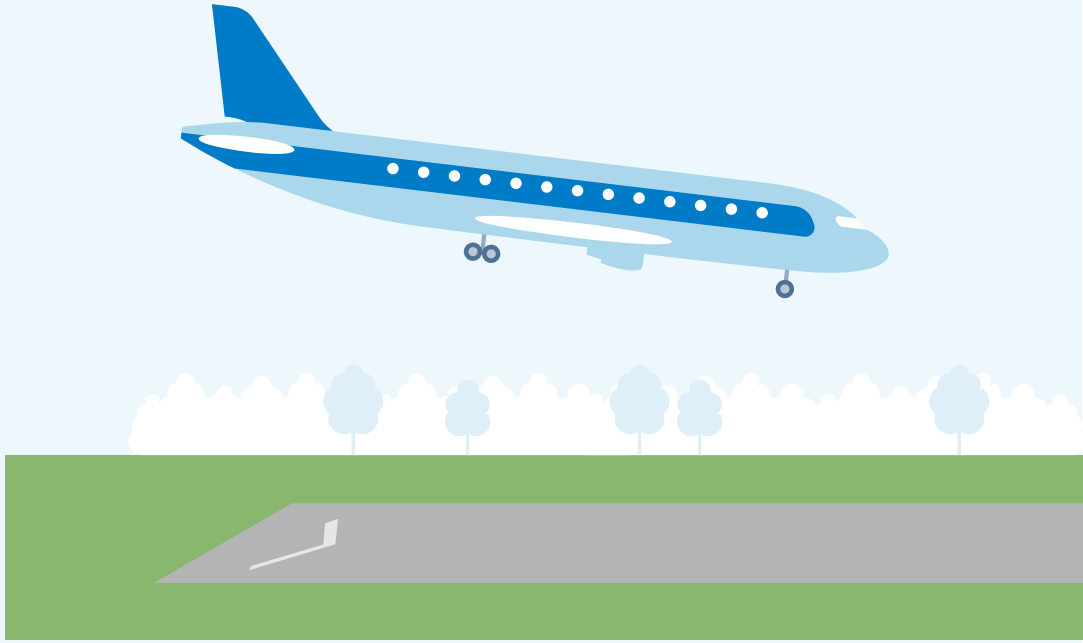

Colofon

Dit is een uitgave van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM),
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

ISBN: 978-90-8902-317-9
December 2024
Publicatienummer: KiM-24-A010

Auteurs
Toon Zijlstra & Olaf Jonkeren

Vormgeving
OSAGE

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM)
Bezuidenhoutseweg 20
2594 AV Den Haag

Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Telefoon: 070 456 1965
Website: www.kimnet.nl
E-mail: info@kimnet.nl

Publicaties van het KiM zijn als PDF te downloaden van onze website www.kimnet.nl of aan te vragen bij het KiM (via info@kimnet.nl). U kunt natuurlijk ook altijd contact opnemen met één van onze medewerkers.

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding:

Zijlstra, T. & Jonkeren, O. (2024). De Vliegende Hollander 2024.
Den Haag: Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM).